

вонята била негърпима. При Ески-джамя имало нѣколко грамади отъ убити турци. А пакъ пространството гдѣто на 19-й Юлій стана сражението, исцѣло било покрито съ гжеги трупове, тѣй като падналитѣ опълченци и русси останахъ невдигнати, сѣщо и турцитѣ, предадени на грабежъ и други звѣрства, неуспѣли да вдигнатъ своитѣ. Слѣдъ нѣколко врѣме турското правителство взело мѣрки да се заровжтѣ мъртвитѣ и докарало за това хора отъ Чирпанъ, нѣ като не било възможно вдиганието на хиляди разложени вече тѣла, тѣ ги влачили край изгорѣлитѣ кѣши, суринвали върху имъ стѣнитѣ и ги покривали, а нѣкои въ кладенци и нудници хвъртали. Ужасното зрѣлище, което е представлявалъ тогава цвѣтушия по-напрѣдъ градъ Ст. Загора, никой не ще бѣде въ състояние да опише. То е на мнозина извѣстно по слухъ само, нѣ твърдѣ малцина сѣ имали нещасието да виджтѣ съ своитѣ очи, родний си градъ въ такова едно положение!

Заробенитѣ. Сюлейманъ паша, който заповѣдалъ на турцитѣ да не оставятъ нито единъ българинъ живъ, като узналъ че въ разстояние на 3—4 часа между убититѣ мже се образували купища и отъ женски, и дѣтински трупове, които, разумѣва се, неще може да прѣдстави нито за комити, нито за размирници, надвечерь запрѣтилъ убиванието на жени и дѣца и казалъ да ги завождатъ на особно мѣсто къмъ турския лагеръ.

Попадналятѣ въ рѣцѣ, мже, жени и дѣца, турцитѣ ги считахъ и наричахъ *есири* (роби — като че въ сражение да сѣ плѣнени); нѣ тѣ не сѣ били и само роби, а повече нѣщо, защото господарьтъ на дѣйствителния робъ, ако и да има неограничена власть надъ него, никой пжтъ не посяга на живота му или на честьта на робинята си — насилствено. Турцитѣ обаче, съ мнимитѣ свои роби всичко извжршихъ, прѣд нищо не се спрѣхъ, а най-голѣмо удоволствие въ рѣзня и обезчестявания намирахъ.

Спорѣдъ показанията на Радка Димова, която наедно съ стотина души мже и жени уловена — току щомъ било приказано отъ Сюлейманъ паша жени и дѣца да не се погубватъ, закарали ги въ кѣщата на Малкоча, гдѣто мжетѣ на страна отдѣлили и прѣдъ самитѣ врата ги исклали, а женитѣ на мръкване въ Кутановата бахчия закарали. До това врѣме когато убититѣ се считали повече отъ 3000 д. въ бахцията само около 100 жени, моми и дѣца били докарани. Черкези и баншибозуци като